

צלוליטיס או פקקת? קווים מנחים באשפוז בית אקוטי- מחוז צפון-כללית

אשפוז אקוטי מחוז צפון

איח'לאס סלימאן
MA

ברוריה ריקון
MA RN

עאדל אכטילאט
RN MBA-MBA

// ספרות

אשפוז בית אקוטי מהווה חלופה אשפוזית לבית חולים ומוגדר כטיפול מוגבל בזמן, הניתן על ידי צוות רפואי הזמין בכל רגע נתון 24/7 בבית המטופל, עבור מטופלים הסובלים ממצב חריף או תת חריף הדורש אשפוז. צלוליטיס (באנגלית: Cellulitis) ואריזיפלס (באנגלית: Erysipelas, "שושנה") הם זיהומי עור שנגרמים מחיידקים. עם זאת יש כמה הבדלים ביניהם. אריזיפלס הוא זיהום שמתפתח בשכבות העור העליונות, ולכן האזור הנגוע מורם ובעל גבול חד. בצלוליטיס הזיהום הוא בשכבות עמוקות יותר של העור ולכן גבולות האזור הנגוע מטושטשים יותר. צלוליטיס ואריזיפלס מתפתחים לרוב בשוקיים, אך עלולים להתפתח גם באזורים נוספים כמו הפנים, פי הטבעת ודופן הבטן. לנשים שעברו כריתה של בלוטות הלימפה בבית השחי בעקבות גידול בשד יש נטייה ללקות בצלוליטיס ביד (בצד שבו נעשתה הכריתה). לאריזיפלס גורמים בדרך כלל חיידקי סטרפטוקוקוס. לצלוליטיס עלולים לגרום שני סוגי חיידקים: גם חיידקי סטרפטוקוקוס וגם חיידקי סטפילוקוקוס זהוב (Staphylococcus aureus). עם זאת ישנם חיידקים נוספים שעלולים לגרום לצלוליטיס ולאריזיפלס - במיוחד לאחר חשיפה למים, נשיכות של בעלי חיים, ואצל מי שמערכת החיסון שלו מוחלשת או שהוא סובל ממחלות רקע שונות. פקקת של הוורידים העמוקים היא מצב חירום רפואי. יש להתייחס לכל נפיחות בגפה, גם אם היא זניחה לכאורה, כאל פקקת של הוורידים העמוקים - עד שלא יוכח אחרת.

// רציונל

הבדיקה הגופנית של הצוות שלנו לפי קריטריונים שנקבעו ברפואה הפנימית מספיק מקצועיים לשלול פקקת בלי שליחת המטופל לדופלקס

// יעדים

צמצום הפניות מיותרות לדופלקס. מניעת מיונים ואשפוזים מיותרים עי מתן טיפול הולם בקהילה.

// אוכלוסיית המחקר

88 מטופלים שהופנו לאשפוז אקוטי לטיפול בצלוליטיס והתקבלו לטיפול בפועל.

// קווים מנחים לאבחנה מבדלת בין פקקת לצלוליטיס

תכונה	DVT	צלוליטיס
טמפרטורת העור	לעיתים רחוקות חום	חם
צבע עור	רגיל או אריתמטי נוטה ללבן. נדיר שיהיה ציאנוטי	אריתמטי
משטח העור	חלק	קליפת תפוז. מבריק
לימפדנופתיה	לא קיים	תקיים

// התערבות טיפולית

טיפול אנטיביוטי (וריד או פומי) במסגרת היחידות לאשפוז אקוטי 5 ימים לאחר בדיקה מקיפה ושליטת סימני פקקת המצריכה אשפוז בפועל.

// תוצאות

8 מתוך 88 המטופלים בלבד הגיעו לאשפוז 3 חודשים אחרי הטיפול שלנו באקוטי 4 מהם בפער חודש לפחות מהאשפוז האקוטי, 2 חצי חודש, 2 במהלך האקוטי. רק מטופל 1 עבר דופלקס באשפוז מתוך 8.

// דופלקס

9 עברו דופלקס 88 המטופלים שטיפלו באקוטי (רק 1 במסגרת אשפוז), השאר המשך בירור אמבולטורי במסגרת המרפאה. רק 2 היו עם פקקת, 1 מהם פקקת ישנה.

מסקנה

שיטת האבחון של הצוות האקוטי בצפון אשר סוכמה בדיון שלנו כבסיס חובה לבדיקת מטופלים באבחנת צלוליטיס במטרה לשלילת פקקת - לפי תוצאות הבדיקה כאן, נהלי העבודה אכן תומכים בהחלטה המקצועית וברוב המקרים הטיפול 5 ימים הניב תוצאות טובות, מנע אשפוז וגם לא היה צורך בהמשך טיפול עי בירור דופלקס.